

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Naročnino in inzerate sprejema upravništvo v Katol. Tiskarni, Kopitarjeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Uredništvo je v Seme-niških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvenredni nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Po pošti prejemati:

za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta „ 13 „ — „
četrt „ 6 „ 50 „
mesec „ 2 „ 20 „

V upravništvu prejemati:

za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta „ 10 „ — „
četrt „ 5 „ — „
mesec „ 1 „ 70 „

Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

Štev. 91.

V Ljubljani, v soboto 21. aprila 1900.

Letnik XXVIII.

Deset slovenskih slepcev v nemškem Gradcu.

Nemški graški listi poročajo, da so bili odposlanci nekaterih ptujskih občin v posetu pri nemških nacionalnih deželnih poslancih v Gradcu in so prosili za blagohotno podporo glede uravnave Pesnice.

Ti odposlanci so obsojali delovanje deželnih poslancev slovenskih, osobito svojega poslanca dr. Rosine. Priporočali so se pri ces. namestniku, da bi vplival na razširitev poduka v nemščini na slovenskih šolah itd.

Temu činu predstavnikov nekaterih slovenskih občin v Štajerski se ni čuditi, ako se vpoštevajo vse razmere v tem delu Štajerske. Čudimo se le, da niso mogli nemški nacionalci več zapeljanih ljudi dobiti, ki bi naj kazali veliko ljubezen slovenskega ljudstva do nemških mogotcev v deželni hiši štajerski, nego so si jih naročili iz ptujskega okraja.

Oglejmo si nekoliko razmere v slovenskem Štajerju.

Cesarska vlada v Štajerski je po svojih birokratih nemška. Okrajni glavari s političnimi uradniki so večinoma nemškega pokolenja in nemškega mišljenja. Nekoliko boljše je glede justičnih uradnikov, a i tu je vse preveč zagriženih nasprotnikov naše narodnosti. Deželni šolski nadzornik za Spodnji Štajer, za slovenske šole, je znani g. Linhart, čigar velika ljubezen do nemštva je znana še s Kranjskega. On je največji pospešitelj nemških šol v slovenskih krajih. Nemščina se vsiljuje ljudstvu povsodi, v uradu in v šoli. Ako idemo proti meji nad Mariborom in proti Radgoni, vidimo, da je tam pritisk nemškega jezika od strani birokracije še silnejši in brezobzirnejši nego proti kranjski meji.

Srednje šole so več ali manj pomemčevalnice in ne odgojevalnice slovenske mladine. Deželni šolski zavodi, kmetijska šola v Mariboru, deželna gimnazija v Ptuj in meščanske šole so germanizatorični zavodi v pravem pomenu besede.

Ako se naš človek pita na vsakih pet

stopinj z nemškim jezikom in so vsi kulturni zavodi v slovenski krajini te dežele nemški, potem ni čuda, ako se najdejo ne-naobraženi ali na pol obraženi slovenski ljudje z mnenjem, da je nemščina tisto čarobno sredstvo, ki jih reši vse bede na svetu.

Ako ima deželni zastop tendenco v svoji službi nastavljanju le svoje nemške privržence in so slovenski učitelji, vzlasti ako javno priznavajo svojo narodnost in delujejo za slovensko ljudstvo, pritisnjeni ob steno, kar se je vzlasti ob regulaciji učiteljskih plač eklatantno izkazalo, potem ni čuda, ako se pri teh razmerah ljudstvo demoralizuje in so sadovi tega ponemčevalnega sistema pojavi, kakor je ta iz ptujske okolice.

Teh mož iz ljudstva, te župane in odbornike ne moremo preostro obsojati, saj so ti zapeljanci le žrtev nemškega sistema. Ako možje iz ljudstva hodijo okolu naših narodnih smrtnih sovražnikov in ne uvažujejo naših narodnih imponderabilij, je sicer žalostno, ali narodnih prijateljev med slovenskim svetom in duhovskim naobraženstvom je naloga poučiti naše ljudstvo, kakšni prijatelji našega kmeta in naše narodnosti so ti nemški nacionalci, okolu katerih je lazilo deset slovenskih zapeljancev iz ptujske okolice. Slovenskih naobražencev iz te krajine je, poučiti ljudstvo, komu je vodstvo občinskih zadev poverilo.

Ali pouk ne zadostuje. Kmet je v prvi vrsti dovzeten za materialne koristi in tisti ima največ trajnega vpliva med ljudstvom, ki se žrtvuje s svojim delom za njegove materialne koristi. Zato pa apelujemo na slovensko razumništvo na Štajerskem: snujte še bolj pridno nego doslej koristne denarne in gospodarske zadruge, rafajznove posojilnice in kmetijska društva. Kmet potrebuje cenene kredita, potrebuje zadrug za dobro unovčevanje svojega vina, sadja in žita v slovenskem Štajerskem. Pomagajte mu ustanovljati take zadruge in ogromna masa ljudstva bo šla tudi v navdušen boj za narodne pravice.

Sicer z veseljem opazujemo živahno delovanje nekaterih slovenskih demoljubov za

organizacijo našega ljudstva na Štajerskem, ali ta pojav iz ptujske okolice bodi jim bodrilo, da podvojijo svoje delo in da vzdrumijo tudi one, ki so bili dosedaj bolj mlačni pri delu.

Naš spas, spas slovenskega naroda je v nesebičnem, požrtvovalnem delu za ljudsko naobrazbo in ljudsko blagostanje. Mi smo mal slovenski narod, izpostavljen navalu močnega, agresivnega nemškega življa, kateremu pa gre na roko še vladni sistem, zato pa je treba, da se zavedamo svojega položaja in da razumniki iz naroda organizujejo narod za borbo na življenje ali smrt naše narodne individualnosti. Naš položaj vzlasti na Štajerskem ni obupen, še razmeroma ugoden, je in ako bomo vztrajni pri narodnem delu, morajo sedaj še nemškutarsko pobeljene postojanke spodnještajerskih mest in trgov zopet priti k zavesti svojega slovenskega značaja.

Kakor rečeno, nas ni presenetil in ne precejamo ta obisk par zasleplencev pri nemških nacionalcih v nemškem Gradcu in če so ti tudi slučajno župani in občinski odborniki. Moj Bog! saj imamo celo na Kranjskem akademično naobražene može, ki iz strankarskopoličnih ozirov prizanašajo ostankom našega kranjskega nemštva in nemškutarstva in s slovensko-nemško liberalno alijanco na Kranjskem slabé veljavo vsega slovenstva. Ako radikalci pod vodstvom dr. Tavčarja pestovajo nemštvo, ni li potem mogoče, da kmetič, ki se je pri vojaki navadil lomiti nemščino, potuje v Gradec in na pravi reverenco pred nemškimi nacionalci?

Njemu, kmetiču, je s človeškega stališča lažje odpustiti, ker greši nevedoma, pri nas na Kranjskem pa se indirektno, a ve doma pospešuje nemška veljava iz — strankarskih ozirov, in to je ravno velika sramota in narodna škoda za vse Slovence.

Upajmo, da bode med nami narodnega izdajstva tudi enkrat konec. Essetai emar. Narodnih zastopnikov na Štajerskem pa ostani geslo: Proč od Grada!

Deželni zbor kranjski.

(9. seja.)

Predseduje dež. glavar Oton Detela. Deželni odbor predloži poročila: da se mestni občini ljubljanski dovoli, da sme mestno grajščino Podturn obremeniti s hipoteknimi kavcijami do najvišjega zneska 140.000 K, o vodovodu za Novo mesto in okolice z dotičnim načrtom zakona, o razširjenju stavbe deželnobrambske vojašnice v Ljubljani. Poročila so se izročila odsekom.

Ustno poročilo upravnega odbora o prošnji županstva občine Rovte, Žiri in Dol. Logatec za izvršitev cestne zgradbe Rovte-Žiri po progii „Sovra“ je predlagalo, da dež. odbor še nadalje preiskuje po zvedenih ali bi bila progia „Sovra“ ali vrhniška progia „Račevo“ koristnejša, oziroma, da izvede v tem oziru glede preiskav sklepe dež. zbora. Tako je rešitev te zadeve zopet zavlečena.

Vodovod v Suho Krajino. (Poročevalec vit. Langer.) Že l. 1889 je deželni zbor naročil odboru, da izvrši na lici mesta potrebne poizvedbe. To se je zgodilo in l. 1890 je bil zboru predložen načrt vodovoda, a samo do Ambrusa; troški so bili proračunjeni na 30.000 gld. Poljedelsko ministerstvo pa je izrazilo željo, naj bi se vodovod podaljšal še v druge vasi do Zvirčega. Tej želji se je ustreglo in l. 1894 je dež. odbor predložil celoten načrt, katerega troški so bili proračunjeni na 110.000 gld. A pozneje se je ta načrt opustil zaradi prevelikih režijskih stroškov. Dež. odbor je dobil naročilo, naj skuša vodovod nadomestiti z vodnjaki. Dež. hidrotehnik je naredil načrt za vodnjake, ki pa bi bili še mnogo dražji, a poleg tega še slaba voda. Minolo leto je dež. zbor iznova sprožil vodovodno vprašanje in naročil dež. odboru, naj se z udeleženci dogovori glede prispevka k zgradbi vodovoda in stroškov za vzdrževanje. Dež. odbor pa je bil mnenja, naj bi se vodovod napravil samo do Ambrusa in v nadaljnjih vaseh pa napajališča. Ta kombinacija pa je naravnost neprimerna, ker bi bili troški še večji in ravno večji del Suhe Krajine brez zdrave pitne vode.

LISTEK

Liberalni piruhi.

Vesti so se širile po Ljubljani, da bo »Slov. Narod« za Veliko noč tako udaril klerikalce, kakor še ni bil nihče udarjen, kar poznamo zgodovino. Vse je že pripravljeno, top je nabasan, samo sprožiti treba, pa bo klerikalizem zadet v srce. Toda to ne bo kaka zastrupljena kroglica, ali sploh taka, kakeršno v poštenem boju rabiti prepoveduje mejnarodno pravo, nikakor ne, kajti ne bode to morda zopet kaka pripovedka iz spovednice, ki je popolnoma iz trte izvita in ni mogoče kontrolirati nje resničnosti, tudi ne bo pripovedka o duhovnu, zajeta iz »Arb. Zeitung« ali »Ostdeutsche Rundschau«, koje izmišljenost so nemški listi uže davno dokazali, ne bo nova »kletev papeža«, ker se je z zadnjič priobčeno »Narod« tako neusmiljeno blamiral. Ne, o vsem tem ne bo duha ne sluha. To bo elegantno orožje, ki je za Veliko noč namenjeno, da predre klerikalce. Tako so pravili. In pravili so tudi, da je baje to orožje preskrbel vodji liberalcev jeden izmed njegovih deželnozbojskih kolegov, ob jednom sodnijsk dostojanstveniku. Ta je iztaknil to orožje nekje v svojem sodnijskem okraju. Tako se je go-

vorilo. Ako sta bila le dva liberalca skup, stikala sta modri, seveda inteligentni glavi in šepetala tajinstveno. Kar je pa višjih bogov liberalne stranke, ki seveda posedajo po deželnem zboru, stikali so tudi glave in so tudi šepetali tajinstveno, ali bili so mnogo na boljšem, kot navadni poulični, ali poljski in tratni liberalci, ker so bili v stanu ugasiti silno, neznanski žgočo svojo radovednost. Kazali so si namreč, seveda skrivaj in tajno, list papirja. Tega so gledali, obraz v resnih gubah, in mračilo se jim je čelo. Pogledi pa, škodoželjni in zmagesvesti, plavali so jim proti klopem klerikalnih poslancev. Ljubljanski intelektualni pa so čakali nestrno velikonočne številke svojega monitorja. Klerikalci, to ne bo za vas vstajenja dan!

Naposled je vender le prišel ta težko pričakovani dan. Hram modric na Kongresnem trgu se je odprl in začeli so iz njega kidati — kristalizovano slovensko politično, versko in literarno modrost. »Narod« pa je nastopil svojo velikonočno pot.

V »narodni« gostilni »pri napredni misli« sedela je, dasi je bilo šele popoldne, veliko soboto družba pivev. Oštir je nestrno stopical po pivski sobi in se vedno oziral skozi okno na ulico. »Tako dolgo ga

menek je zastajal, na nervoznem grizenju smodk in hlastnem pitju pa si lahko spoznal, da tudi gostje nekaj nestrno pričakujejo. »Nadejati se imamo velikanskega članka ali listka ali kaj družega tacega«, dejal je diurnist Pisaček ter si prižigal novo smodko, »moj šef, ki je, kakor veste, zelo dober s Tavčarjem, in torej ve, kaj se kuha, namignil nam je, da bo v tej številki nekaj izrednega. Nalašč so si prihranili to za Veliko noč.« Med tem pa je bil vstopil v gostilno raznašalec ter brzo, kakor je to navada teh mož, vrgel na prvo mizo pri vratih najnovejšo številko »Naroda«.

Hlastno je segel oštir po listu, vrgel kratak ali radovednosti poln pogled vanj, potem pa ga je izročil Pisačku, kot načelniku omizja. »Kjer bo o coprnica, tisto bo pravo, ker šef je nekaj tacega govoril«, dejal je Pisaček, odložil smodko, ter brzo pregledoval list. »Že imam! Možje poslušajte! Kazenska pravda zoper čarovnice v Ribnici l. 1701«, tako je pričel s povzdignjenim glasom brati Pisaček.

Bral je, kako so v Ribnici ujeli žensko, o kateri so sumili, da je čarovnica, kako so jo neusmiljeno mučili celih 22 ur, da je naposled v silnih mukah priznala, kar so hoteli, da zna namreč res čarati, da je s hu-

sled na smrt z mečem, truplo njeno pa naj se sežge. Sodili so jo cesarski sodniki, ki so na sodbi podpisani, med njimi doktor prava. Bolj ko je bral Pisaček proti koncu, bolj mu je pojemal glas, bolj se mu je daljšal obraz in povešal nos. Tudi ostali so začudeno gledali. »Ali je to vse?« povpraševali so. »Vse,« odgovoril je tiho Pisaček. Potem pa ga je zgrabila jeza. »Kje je tu kaj proti klerikalcem, duhovna še zraven ni bilo in čarovnica je bila obsojena po cesarski postavi in od cesarskih sodnikov. Kolikor iz šole vem, so bili duhovni zoper pravde proti čarovnicam in Fr. Spee, ki je bil celo jezuit, je že začetkom 17. veka najbolj deloval za odpravo teh pravd. To je zabavljanje tedanjim postavam, ki so že davno odpravljene, in pa tedanjim sodnikom, ki so že davno mrtvi, ne pa udarec za klerikalce. »Nar.« je v svojem teženji po novih udarcih proti klerikalcem je že kar smešen, to moram priznati, dasi sem liberalce. Plačat!« — Tako je govoril Pisaček in počasi odhajal so gostje »Napredne misli«, duševno potrti in v nadah goljufani.

Po praznikih pa se je oglašal pri voditeljih liberalcev g. Vrček. Kakor kaže že njegovo ime, je ta možak liberalen agitator. »S tistim člankom o coprnica ste naredili ne-

Poročevalec je predlagal, da se predloži nov načrt za celo Suho Krajino do Zvirč, da se dogovori z udeleženci v svrhu zagotovitve a) njih 20% prispevka za izvršitev projekta o napeljavi vode, b) stroškov za vzdrževanje vodovoda in c) pokritja vsakoletnih režijskih stroškov.

Posl. dr. Žitnik se v ime prebivalcev dotičnih krajev strinja z odsekom poročila. Stvar se je radi tega zavlekla, ker ljudje nikdar niso bili na jasnem, koliko bodo morali plačevati. Prosi dež. odbor, da bi poročevalca dež. odbora osebno poslal na lice mesta, da se z ljudmi natančno glede stroškov in prispevanja dogovori. Sprejeto!

Po tem poročilu finančnega odseka sledila so še nadaljna odsekova poročila:

Pedagogičsko društvo v Krškem je prosilo podpore za odkup nekaj za obrtne nadaljevalne šole potrebnih knjig. Prošnja se odstopi dež. odboru, da knjige pregleda in če so za imenovane šole pripravne, stavi primerne predloge.

Odgonski sprevoznik Matija Eppih je prosil za zvišanje pokojnine. Se mu dovoli 25 gld., ako da tudi štajerska dežela isto svoto.

Muzejsko društvo na Kranjskem je prosilo, da se mu da podpora za društvene namene. Se dovoli 800 kron.

Prošnja Jožefa Grilca iz Klenila, da se mu dovoli nagrada za izkopanine, katere je oddal dež. muzeju, se odkloni.

Prošnja prostovoljnega gasilnega društva v Št. Rupertu na Dolenjskem za podporo se je izročila dež. odboru.

Županstvo v Preserji v ljubljanski okolici prosilo je, da bi se mu dovolil prispevek 1000 kron k stroškom za ustanovitev želez. postajališča. Poročevalec je bil dr. Schaffer, ki je bil mnenja, da morajo povsod dotične stroške nositi interesentje. Predlagal je, da se prošnji ne ugodí, ker bi sicer take prošnje naraščale.

Posl. Hribar pravi, da se ugodí prošnji o veliko manj važnih zadevah. Pri postajališču so interesovane tudi sosedne občine in Ljubljana. Predlaga, da se občini Preserje izplača 500 kron.

Posl. Jelovšek pravi, da je občina Preserje morala napraviti novo pokopališče, velike stroške je imela z šolskim vrtom, napravo potov, zato ne more zmagati preobilo drugih stroškov. Da se promet na južni železnici povzdigne, je interes dežele, ki je angaževana pri delnicah. Podpira predlog posl. Hribarja.

Predlog posl. Hribarja je bil vsprejet z glasovi slovenskih poslancev.

Kmetijska podružnica na Planini pri Vipavi je prosila podpore za napravo matičnjaka za ameriški les. Se po poročilu posl. Langerja ne ugodí.

Nadučitelju Janku Jegliču se je po poročilu posl. Povšeta dovolila naprošena podpora za udeležitev dunajskega tečaja za zdravljenje jeclajočih otrok v znesku 100 K.

Prošnja občin Radovljica, Kropa, Kam-

nagorica in „Slov. plan. društva“ v Radovljici, da se jim dovoli prispevek k stroškom za napravo brvi čez Savo pod Mošnjami, se reši po poročilu posl. Modica ugodno s podporo 300 kron.

Kmetijska podružnica v Novem mestu je prosila za prireditve cepilnih tečajev na Grmški šoli. Prošnja se odstopi deželnemu odboru.

Krajni šolski svet v Toplicah pri Novem mestu je prosil za prireditve cepilnih tečajev na Grmški šoli. Poročevalec posl. Modic. Prošnja se odkloni.

Terezija Sever v Velikem Otoku prosila je, da bi se ji odpisali oskrbni stroški 1028 kron 36 h po njenem pokoj. soprogu. Prošnja se odstopi dež. odboru v nadaljno poizvedovanje.

Županstvo v Hotiču pri Litiji prosi, da bi se ondi uravnala Sava. Poročevalec poslanec Povše kaže na to, kolika škoda se občini godi. Sklene se, da dež. odbor poprosi vlado, da prične skrbeti za uravnavo onega dela Save.

Mlekarska zadruga v Cerknici je prosila za podporo. O prošnji je poročal posl. Majaron. Prošnja se je odstopila dež. odboru v primerno rešitev.

Prošnja Ivana Škrjanca, mizarja v Ljubljani, da se dovoli podpora siroti Mariji Stalcerjevi, se izroči dež. odboru, da dobi sirotinsko ustanovo.

Zaklad za javna dela in povzdigo dež. kulture. Minolo leto je dež. zbor sprejel načrt zakona o ustanovitvi zaklada za melioracije in javna dela. Toda načrt zakona ni bil potrjen, ker fin. ministerstvo ni moglo ustreči vsem željam glede raznih olajšav. Vsled tega je treba načrt zakona nekoliko spremeniti. Dež. odbor je sedaj predložil premembo zakona. Po tem zakonu dežela najame 4 milijone kron posojila po 4%, posojilo se mora vrniti v 50 letih. V ta zaklad se stekajo vsi dež. doneski za dež. kulturo, za okrožne in občinske belnice, ceste in druga javna dela, vsa posojila za vinograde, šole in ceste ter vsi državni doneski v te namene. Iz najetega posojila pa se sme ena tretjina porabiti za nepovratne podpore, dve tretjini pa samo za brezobrestna in obrestna posojila. Ta posojila se morajo praviloma vrniti v 20 letih, izjemoma v poznejši dobi. Posojila in doneski se bodo dajali okrajem, občinam, zadrugam in zasebnikom na korist dež. kulture ali za taka javna dela, ki so važna za promet, zdravstvo in iz drugih javnih ozirav.

Poročal je posl. Schaffer. Sklene se dotični zakon.

Zakon o skrbi za prazgodovinske in starinske najbe v vojvodini Kranjski. Poročal je posl. Šubic.

V deželnozbornski seji z dne 24. marca l. 1892. se je v interesu arheološkega preiskavanja dežele in v interesu stanovitve znanstvene uporabe njenih bogatih prazgodovinskih in starinskih najdeb sploh, kakor tudi v svrhu vzdrževanja zgodovinskih spomenikov dežele Kranjske in v istih varstvo proti brezmiselnemu izkopavanju deželnemu odboru naročilo, predložiti deželnemu zboru v prvem prihodnjem zasedanju načrt zakona, s katerim bi se obstoječi nedostaki odpravili ter zagotovila prazgodovinskim in starinskim najdbam ona skrbljivost dežele in državnih oblastev, katera bi dosego smotra, označenega v gori navedenem sklepu deželnega zbora zajamčila ali vsaj omogočila.

Deželni odbor se je odločil za tak korak ter predložil načrt zakona v ustavno obravnavo.

Poročevalec je po zanimivih izvajanjih o roparskem izkopavanju trdil, sosebno, da osebe, ki deželi pomagajo pri izkopavanju starin, niso za svoj posel sposobne, in predlagal, da se predloženi zakon odobri.

Poslanec Wurzbach je modroval proti § 1. in § 2. predloženega zakona, da bi ne bilo lepo, ko bi kratil dež. zbor komu lastninsko pravico. Ta zakon je star pisker Zelo kruto nadlegovanje občinstva se je govorniku zdelo, da bi moralo občinstvo vsako najdeno staro stvar naznanjati. Izvoz starin se s §§ ne bo preprečil. Dežela potrebuje za starine samo denar, ne zakonov. Govornikova izvajanja so obujala hrupno veselost.

Posl. Schwegel pravi, da ima načrt zakona namen spoznati, kako je mnenje vlade v kočljivem vprašanju. Ako vlada ne bode hotela predložiti zakona v Najvišje potrdilo, morala bode povedati, zakaj. Na slične odgovore vlade mora čakati pač več let, kar se godi tudi z zakonom v imenovanem vprašanju iz l. 1893, torej predloženi načrt zakona ni primeren pot, da bi prišli do pravega zaključka.

Predlaga, da se danes predloženi zakon izroči deželnemu odboru nazaj z naročilom, da izposluje do prihodnjega zasedanja mnenje vlade o predloženem načrtu in onem iz leta 1893.

Dr. Tavčar, kot starinarski poročevalec, pravi, da je nezdrav otrok predloženi zakon njegov. Lani je dal deželni zbor naročilo, da se mora stvar rešiti. Zakone napravljati na takem kočljivem polju je težavno. Šubic je sladko govoril, preveč je pa, da je očital, da je deželni odbor udeležen pri roparskem kopanju. Lopat se mora posluževati, katerih imamo. Glavna lopata je Pečnik, a ta lopata je za nas nepristopna. Deželni odbor ima tisti material, ki je v deželi navzoč. Muzej se mora od vrha do temelja korenito reorganizirati, potem bo boljše. Schweglov predlog se mu zdi umesten.

Poročevalec Šubic pravi, da si ne obljubljuje mnogo o predlogu barona Schwegla. Vlada se ni osem let izrazila, torej se bo pač težko tekom jednega leta.

Vrši se glasovanje o Schweglovem predlogu. Deželni glavar: Predlog je skoro jednoglasno vsprejet. — Poslanec Kalan: Skoro še ni nikoli zajca ujel. (Živahna veselost.)

O samostalnem predlogu poslanca dr. Ign. Žitnika in tovarišev glede živinskega

prometa z Ogersko je poročal v ime upravnega odseka posl. Lenarčič. O poslanca Žitnika predlogu smo že poročali. Dež. zbor je pritrdil njegovemu predlogu po nekaterih izvajanjih poslanca Schweglja. (Konec prih.)

Vinska klavzula.

V dež. zboru kranjskem je dne 19. t. m. poslanec dr. Žitnik utemeljeval predlog, da naj bi se izpustila klavzula glede carine od vina iz pogodbe z Italijo ter primerno zvišala carina od italijanskih vin. Dotični govor slove:

I.

Kakor znano, je naša država koncem l. 1891 sklenila nove trgovinske in carinske pogodbe z Nemčijo, Italijo, Belgijo in Švico za dobo 12 let. Te pogodbe potečejo koncem l. 1903. Vsaka taka pogodba je nekaj kompromis mej državami, da si mejebojno urede in zagotove izvoz, oziroma uvoz raznih pridelkov in izdelkov. Ako ne že letos, gotovo pa se bodo prihodnje leto vršile nove obravnave in pogajanja o obnovitvi trgovinskih pogodb, ki so največjega pomena za gospodarski razvoj naše države in posameznih kronovin. Zato je umestno in potrebno, da se o pravem času oglasijo javni zastopi ter izrazijo vis. vladi želje in zahteve glede posameznih določb v pogodbah.

Ena taci določb, ki je v zadnjih letih imela za vinorodne pokrajine v Avstriji jako škodljive posledice, je takozvana »vinska klavzula« v točki 5. III. konečnega zapisnika o pogodbi z Italijo. Ta klavzula slove:

»V slučaju, da tekom pogodbe Italija določi carinsko postavko 5 frankov 77 cent. ali pa še nižjo za uvoz vin, velja ta postavka tudi za vsa vina iz Avstro-Ogerske. V tem slučaju se zaveže Avstro-Ogerska, da »ipso facto« italijanskim vinom dovoli posebne olajšave, ki so navedene v št. 5. III. glede tarife B (carine pri uvozu v Avstro-Ogersko) konečnega zapisnika o trgovinski in broderski pogodbi z dne 27. dec. 1878. Carina v tem slučaju znaša 3 gld. 20 kr. za 100 kg. vina, ki se v sodih po suhem ali po morju uvažava v Avstro-Ogersko«.

To je ona klavzula, proti kateri smo zadnja leta čuli toliko opravičenih pritožb. Ta klavzula je »unicum« v pogodbi, ker določa nestalno carino, katero je mogla italijenska vlada znižati od 20 na 3 gld. 20 kr. ali pa še nižje.

Pogodba z Italijo je bila že dne 6. dec. 1891. v Rimu podpisana, a dne 12. januv. 1892 je poslanska zbornica drž. zbora pričela debato o njej. Poročevalec dr. Hallwich je sam naglašal, da sta v nagodbi dve »črni točki«, in sicer carina od platnenih izdelkov in vinska klavzula. Manjšina pogodbenega odseka je predložila svoj poseben votum, da se namreč vinska klavzula izpusti in določi stalna carina. Ta votum so podpirali in v zbornici zagovarjali mej drugimi poslanci dr. Klaič, baron Dipauli in Robič. Obširno so dokazovali škodo, ki preti avstrijskim vinorejcem vsled znižane carine od italijanskih

pa bodo to Vašo blamažo izkoristili in pri mestnih volitvah nastopili. Precej mi dajte za voz in cerengo, da grem pobirat pooblastila, mogoče se da še rešiti naša sveta reč.« Tako je govoril Vrček in oči so se mu svetile, ko se je spomnil »cerenge«. Gospodje pa so zdihovali in strah jih je prevzemal. »Če nam Kristan s svojimi socialisti ne pomaga, kaj bo!« Tako je bilo njih zdiho vanje.

Na Vestfalskem.

Piše J. Knific.

VIII.

Börnig-Sodingen 4. aprila.

Kar me je posebno zanimalo na Vestfalskem, to so katoliški učitelji in šolska mladina. Vsak dan, po leti in po zimi, so šolarji pri sv. maši, in ne samo v Sodingenu, marveč povsod na Vestfalskem. In kako lepo se obnašajo otroci v cerkvi! Dečki na jedni, deklice na drugi strani, vsi v najlepšem redu.

Pa kako lepo so peli pri sv. maši! Nikdar bi ne bil pričakoval kaj takega od šolske mladine. Peli so latinsko črno mašo od kraja do konca; kirije, graduale, ofertorij, communio: ni jim delalo nikakih težav. In

ta pravilna izgovarjava; ne, pri nas kaj takega ni mogoče. Razun nekaterih latinskih maš znajo otroci peti do tristo nemških pesmij. Vsak otrok ima zbirko pesmij, znamenovitih s številkami. V cerkvi vise table, na katerih so napisane številke. Te številke pomenijo: danes bomo peli iz zbirke te in te pesmi. Ob jednom z otroci poje ljudstvo. Tako bodo prešle pesmi ljudstvu v kri in meso; vsak odrasli človek bo znal peti veliko število cerkvenih pesmij. In vse to je sad neutrudnega delovanja vestfalskih učiteljev!

In ti učitelji! Povsodi mi jih hvalijo: od vrlega g. kaplana do priprostega delavca. Kako izvrstni vzgojitelji so to! »Vse drugače kakor pri nas na Slovenskem«, mi je zatrjevala ta ali ona mati. In vse to vsled tega, ker učitelji ne samo otroke uče, marveč so jim tudi v dejanju najlepši zgled krščanskega življenja. »Lahko vam rečem, da izmed štirih učiteljev in dveh učiteljic v Sodingenu ni nihče izostal od peterih šolskih maš, in naj bi imel še tako tehten vzrok. Vsak dan, v mrazu in vročini, dohajajo otroci v cerkev, in učitelji z njimi. O vestfalskih učiteljih lahko rečem, da večina vsakih šest tednov prejema sv. zakramente, veliko vsak mesec. Mnogo je učiteljic, ki jih

prejemajo vsak teden«. Poslušal sem in poslušal. »Pa kako je to mogoče?« ga vprašam. »Učitelj mora otrokom dajati lep zgled«, mi odgovori. »Učitelj, ki ne živi strogo krščansko, nima pri ljudeh nobenega spoštovanja«. »Ali pri vas v Avstriji ni tako?« me vpraša. »Ne povsodi«, mu odgovorim.

Na Vestfalskem hodijo otroci in učitelji celo leto vsak dan k sv. maši: to mi ni hotelo iti s pameti. In pri nas? Vem za kraj na Slovenskem tam doli, kjer je v mesecu majniku želel dotični g. župnik, da bi šolska mladina vsaj ob torkih in petkih prihajala v cerkev. Toda učiteljstvo se je uprlo, češ, da je še premraz; otroci bi se utegnili prehladiti. Da res, mraz je tudi v lepem mesecu Marijinem, toda ne v naravi, marveč le v srcu nekaterih »modernih« slovenskih učiteljev!

Zares, katoliško šolstvo na Vestfalskem je pravi zgled verskega šolstva. Koliko se otroci nauče! Neverojetno. In kar je še več vredno ko poduk, je krščanska vzgoja. In ravno ta se v Avstriji zelo zanemarja. Država želi, da se otroci nauče kolikor mogoče veliko, da bi se pa otroci po šolah vzgajali, to se pozablja popolnoma. Pač ne pomisli, da se bo vse nakopičeno znanje enkrat razsulo v prah in pepel: krščanske

vzgoje sploh ni, in ljudje se takoreč podivjajo bolj in bolj. To je ravno sad onega hvalisanega državnega interkonfesionalnega, rectius: brezverskega šolstva, za katero so ogrevajo pred vsem moderni slov. učitelji.

Včeraj popoldne sva šla pogledat v sodingensko šolo: šest razredov ima, tri za dečke, tri za deklice. Ravno so manjši otroci prihajali iz šole. Kako se jim žari obraz; kako ljubeznivo te pogledujejo. Prihajajo k tebi, ne da bi poljubljali roko, marveč da ti jo samo podajo, kakor si prijatelja sežeta v roke v znamenje prijateljstva. Res, lepa navada to! Vrsta za vrsta je prihajala, vsi istotako veseli, istotako ljubeznivi. Človeku se kar mlo stori pri tem pogledu.

Pridejo učitelji in učiteljice. Že na obrazu se jim bere, da morajo to biti dobri krščanski ljudje. Čutijo se počesčene, da govore z duhovnikom. Saj nimajo nikogar, s komur bi se mogli prijateljsko pogovoriti. Tako ljubekega obče vanja med duhovnikom in učiteljem še nisem videl, kakor je tukaj na Vestfalskem. »Učitelj je duhovniku glavna podpora«, mi je pripovedoval g. Floren.

Ogledala sva si šolo. Vodil naju je g. nadučitelj, ki je med vsemi učitelji najbolj prijazen. Res čedne sobe imajo otroci, opravljene z vsemi potrebnimi učili. Kar mi je

vin. Od l. 1878 do 1887 je pač veljala ta znižana carina, a po dogovoru z Italijo z dne 27. dec. 1887 se je zvišala na 20 gld. Sicer je bila tudi v tem dogovoru, ki je bil sklenjen za štiri leta, ona klavzula, po kateri bi bila italijanska vlada lahko znižala carino; vendar se Italija te klavzule do l. 1892 ni poslužila, da bi Avstrije ne opozorila na nevarnost znižane carine. Naglašati pa je treba, da so bile tedaj tudi druge razmere. Italija je l. 1887 pridelala okoli 20 milijonov hl. vina, a l. 1891 pa že 40 milijonov hl. Italija tedaj tudi ni še bila v gospodarskem boju s Francosko. L. 1887 se je iz Italije v Francijo izvozilo še 2,782.000 hl. vina. L. 1888 pa so Francozi zaprli uvoz italijanskih vin in l. 1890 so Italijani na Francosko izvozili samo še 19.583 hl. Italija je torej potrebovala novega trga in tega si je iskala v Avstriji.

Sicer so proti vinski klavzuli tedaj v zbornici govorili še razni poslanci, toda pogodba z Italijo je obveljala pod varstvom nemške pogodbe ob sviranju godbe trodržavne zveze. Dne 19. januarja 1892 je poslanska zbornica z 211 glasovi proti 88 vsprejela tudi vinsko klavzulo.

Poročilo odsekov večine samo naglašala, da je »ta posebna določba neopravičena žrtev Italiji«. Vlada je sicer v odseku in v zbornici naglašala, da se Italija ne bo poslužila te klavzule. Toda dejstva so pokazala nasprotno. Italijani so komaj čakali, da stopi pogodba v veljavo, in že dne 10. avgusta 1892 je ukaz avstrijskih ministerstev za finance, trgovino in poljedelstvo italijanskim vinom znižal carino od 20 gld. na 3 gld. 20 kr. Posledica se je takoj pokazala: cena italijanskim vinom je pala od 30 na okroglo 11 gld. S to ceno naša domača vina pač ne morejo tekmovati. In ta slaba, za naše vinorejce škodljiva posledica se kaže v številkah. Leta 1891 se je po uradnih izkazih iz Italije v Avstrijo izvozilo vina in grozdja 7885 kvintalov, leta 1892 pa kar hipoma 476.629, leta 1893 že 1.189.151 in leta 1898 1.507.994. Nasprotno pa je šlo leta 1891 avstrijskega vina in grozdja v Italijo 3514 kvintalov, potem vsako leto manj in leta 1898 samo še 1529.

Vinoreja je neke vrste industrija, ki zahteva mnogo kapitala in dela. Toda italijanska konkurenca je našim vinorodnim deželam naredila mnogo škode. In morda se ne motim, ako trdim, da je ravno ta silna konkurenca prisilila mnoge naše vinorejce, da so začeli delati petijot, ker drugače niso mogli tekmovati. Slišijo se sicer posamezni ugovori, da je vino vsled klavzule cenejše. Na to odgovorjam, da imajo dobiček v prvi vrsti prekupci, a ne konsumentje. Italijanska vina mešajo z domačimi in jih mnogokje prodajejo kot pristno domače vino. A ne glede na to smo dolžni varovati domačo vinorejo. Dežela in država pospešujeta vinorejo in podpirata vinorejce, da si obnove svoje po trtni uši opustošene vinograde.

posebno ugajalo, so bili v vsaki sobi umetno izrezljani križi, večinoma še okrašeni z zelenjem. »Da so razpela v šoli kolikor mogoče lepa, umetna, na to se pazi«, je razlagal g. nadučitelj. V vsaki solski sobi vise tudi slike treh nemških cesarjev: Viljema I., Friderika in Viljema II.

Zopet sem obiskal Slovence; zopet smo se pogovarjali v mili materinščini. Večinoma so iz Spodnjega Štajerja, pa tudi nekaj Dolenjcev je vmes. Večinoma so delali že v Trbovljah. Imeli so prijatelje na Vestfalskem, ki so jih zvalili sem gori, in Sodingen jim je postal nova domačija. Zaslugek imajo dober; po šest mark na dan; mesečno torej do 180 mark. Če kedo dela čez normalni osemurni delavnik, zasluži mesečno do 200 mark. Pa je tudi življenje precej drago, in odtod pride, da si malokdo nabere kaj premoženja. Seveda glavni vzrok tiči neke druge, namreč v pijančevanju.

Zvečer smo imeli sklepno pobožnost: pridigo in pete litanije. Vreme je bilo precej slabo; brila je prava kraška burja, sneg je naletaval po malem. Pa vendar se je zbralo dokaj Slovencev. In zopet se je razlegala po tem zasilnem svetišču lepa slovenska pesem. Danes so prišli zadnji Slovenci spolnit svojo velikonočno dolžnost.

Mnogo se je že storilo in naše vinske gorice bodo s časom zopet rodile dovolj zdravega vina. Upanje je, da bode domače vino imelo tudi primerno ceno. To pa bode le tedaj mogoče, ako omejimo konkurenco italijanskih vin.

To konkurenco pa bode mogoče omejiti, ako se carina od italijanskih vin primerno zviša. Zato predlagam v svojem in v imenu tovarišev: Visoka zbornica skleni: 1. Visoka c. kr. osrednja vlada se pozivlje, da pri bodočih obravnavah z Italijo glede nove trgovinske pogodbe ne vsprejme vinske klavzule, ampak primerno zviša carino od italijanskih vin. 2. Dež. odboru se naroča, da ta sklep prijavi vis. vladi.

Politični pregled.

V Ljubljani, 21. aprila.

Državni zbor in delegacija. Definitivno je sedaj določeno, da se snide državni zbor dne 8. maja in dne 12. maja se prične delegacijsko zasedanje v Budimpešti. Da zboruje državni zbor istodobno z delegacijama v Budimpešti, je sicer nekaj nenavadnega. Zadnji tak slučaj se je pojavil v letu 1896. Opravičuje ga pa obilica nujnega dela v dunajskem parlamentu. Sicer pa poslanci itak ne bodo posebno ovirani vsled istodobne delegacijske seje. Dne 11. maja se namreč v državnem zboru prekine s plenarnimi sejami in bodo mej delegacijami zborovali samo odseki, mej njimi posebno odsek za rešitev češko-nemškega vprašanja, ki se bo pečal z vladnim jezikovnim načrtom in ki bo izvoljen takoj v prvi seji, in pa finančni odsek. Listi sicer poročajo, da bodo Mladočehi odločno ugovarjali delovanju drž. zbora mej delegacijami ter da bodo onemogočili razpravo v odsekih, toda ta vest še ni posebno potrjena.

Češi in obstrukcija. V zadnjem času so se oglasili v javnosti kar štirje mladočeški voditelji, namreč posl. Pacak, Kramar, Kaizl in Engel. — Vsi so seveda obširneje govorili o sedanjih spravnihih pogajanjih in o vladnem načrtu za rešitev jezikovnega vprašanja; pretili so tudi z brezobzirno obstrukcijo, ako ob otvoritvi državnega zbora ne dobi češčina zajamčene enakopravnosti pri vseh uradih na Češkem in Moravskem v notranjem in zunanjem občevarju. A tu pa niso bili jedini vsi voditelji. Posl. dr. Kaizl je sicer še za obstrukcijo, a bolj milo, posl. dr. Engel je pa naravnost proti obstrukciji in za njim stoji precejšnja večina čeških zastopnikov. Poslednje mnenje zastopa tudi »Moravska Orlice«, ki pravi, da je cela vrsta poslancev v mladočeškem klubu načelno proti obstrukciji. Boje se namreč, da bi vsled obstrukcije ne bilo onemogočeno samo parlamentarno delovanje, marveč z njo bi se strmoglavila tudi vlada, kateri bi morda sledilo Slovanom še bolj nasprotno ministerstvo. Po vsem tem soditi, obstrukcija mladočeškega kluba še ni zagotovljena, posebno še vsled tega, ker je konečno vendarle mogoče, da predloži vlada tak jezikovni načrt, ki bo vsaj deloma vsprejemljiv.

Protirimsko gibanje. Schönererjevo glasilo »Unverfälschte D. Worte« naznanja, da se je po 14mesečni silni agitaciji vendarle nabralo prvih 10.000 odpadnikov, ki so Schönererju naznanili svoj izstop iz katoliške cerkve. Razdele se ti odpadniki po poročilu imenovanega lista po posamnih kronovinah tako le: Na Češko jih odpade 5519, na Nižjo Avstrijo 2124, Štajersko 1398, Moravsko 364, Gorenjo Avstrijo 158, Solnograško 101, Koroško 99, Tirolsko 78, Šlesko 23, ostanek 136 se razdeli na posamezne kraje tu in inozemlja. Toraj celo v inozemlju je moral Schönerer bobnati za odstop. Koliko jih je od teh odpadnikov dobila »vsenemška« cerkev, tega Schönererjevo glasilo ne pove. Zelo značilen je sklep Schönererjevega računa, ki se glasi: »Tudi v nemškem cesarstvu, v ostali Avstriji in v inozemlju so priglasi prestopili«. To je pač prusofilska geografija. Protirimski agitatorji store pač najbolje, ako se sami izselijo v Nemčijo in ostalo inozemlje. 10 tisoč konvertitov vzemo lahko seboj, saj so itak samo na papirju.

Bursko poslanstvo v Evropi. Štirje zaupniki južnoafriških republik bivajo že nekaj dni v Evropi, in sicer notar Fischer, naj-

vplivnejša oseba v Oranje državi in desna roka Steynova, kot voditelj deputacije, potem Wolvarans, Bur od nog do glave, prvi predsednik izvršujočega sveta v Transvalu, nadalje Wessels, predsednik ljudskega zastopa v Oranje, rodom iz kapske kolonije in pravi Bur. Spremlja jih kot tajnik de Breune, pet let v Transvalu bivajoči kapski planinec. V Haagu vodita deputacijo poslanika Leyds in Millner. O namenu potovanja teh mož po Evropi se ne ve nič gotovega, ker moške ne marajo ničesar razodeti. Vendar je pa vsakomur jasno, da hoče odposlanstvo Evropi pojasniti vzroke sedanje vojske in pa prositi posredovanja pri evropskih velesilah. Vprašanje navstaja sedaj, ali deputacija dovrši svojo nalogo. Na to se splošno odgovarja z ne. Buri se ne smejo nadjati, da bi našli v Evropi zaželjeno pomoč. Nizozemska kraljica Viljemina in njena mati sta sicer kar najprijazneje vsprejeli burske zaupnike, toda kaj jim koristi naklonjenost male države, ko so v Berlinu namignili odposlanstvu, naj nikar ne hodi na cesarski dvor, ker bi nič ne opravilo. Ta vest jim je došla iz one Nemčije, ki jim je v letu 1895, ko niso apelevali na tujo pomoč, sama svetovala, naj se obrnejo do »prijateljskih velesil«. In Avstrija? Grof Goluhovski je že pred nekaj dnevi povedal javnosti in seveda s tem tudi Burom, da so ti pričeli vojsko in ne Angleži, in da so toraj Buri zakrivali vse nezgode. Kam naj se toraj še obrnejo? Jedinia Rusija jim morda pojde na roko, a še ta bo računala z Nemčijo in Avstrijo. Deputacija se bo vrnila domov s prepričanjem, da pravična stvar v Evropi ne more najti zagovornika.

Z otvoritvijo pariške razstave se pečajo kajpada tudi vsi francoski katoliški listi. Najdalje se seveda mude pri Loubetovih besedah »pravičnost, dobrot, morala, altruizem«, ki jih je omenjal tudi Millerand. »Kako naj se resno govori o Millerandovem altruizmu,« pravi »Gaulois«, onega Milleranda, ki pripada vladi, ki ne pozna niti ljubezni do bližnjika, niti dobrote, ne pravičnosti, ki je prepovedala mornarici veliki petek razobesiti črno zastavo v znak žalosti, kar je bilo od nekdaj v navađi, ki je veliko soboto okrasila vsa javna poslopja radi svetne slavnosti, ki predlaga zbornici zakone proti redovni duhovščini in župnikom, na podlagi katerih bi se morale cerkve jednostavno zapirati, ako bi jih zbornica odobrila. V istem smislu pišejo ostali katoliški listi, a tudi drugi časniki, ki ne trobijo naravnost v vladin rog, se zgražajo nad vladnim postopanjem.

Ruski car v Moskvi. Pravo središče ruskega carstva, reprezentacije nepokvarjenega ruskega duha in jedinstva različnih ruskih rodov, starodavna Moskva ima sedaj v svoji sredi svojega carja. To je velevažen, v zgodovini ruskega naroda redek dogodek, kajti odkar se je preselil dvor iz Moskve v »vserusko državno pisarno«, za kar smatra narod Petrograd, je ta obisk še le četrti. Prva je bila o velikonočnih praznikih v Moskvi carinja Katarina Aleksejevna l. 1775, za njo car Pavel Petrovič v aprilu 1797 in potem l. 1849 tudi o Velikinoči car Nikolaj I. Le v Moskvi, meni pravi Rus, se počuti car domačega in mej svojimi, le tu more spoznati pravo rusko narodno dušo. Umevno je vsled tega, da se povodom tako redkega obiska pričakuje izrednih presenečenj bodisi v notranje ali zunanje političnih vprašanjih. V koliko se obistini to pričakovanje, pokazala bo bodočnost.

Ruski načrti na afganski mej so kajpada izredno vznemirili ondotnega emira. Mož se radi tega britko pritožuje v nekem pismu, ki ga objavlja »Times«. Pred vsem je pa emir nejevoljen, da ga je v trenutku največje nevarnosti zapustila Anglija. Nad 21 let je bil emir zvest zaveznik Angležev, sedaj pa, ko se nahaja v veliki nevarnosti, ga pa popolno prezirajo. Nebrojno-krat je že emir predlagal Angliji, naj mu pomaga utrditi toliko važno mejo proti Rusiji, a bilo je vse zaman in sedaj je celo popolno osamljen. Ne preostaja mu drugega, pravi koncem pisma, nego da se obrne na drugega zaveznika, na indijsko vlado, ter mu pove, da je prišel čas dejanj. — Iz teh vrst se razvidi, da Angleži v eventualni vojski več ne morejo računati na pomoč Afgani-

stana, objednem se pa tudi pokaže, da bo v tem slučaju Indija imela sama seboj dovolj opravila in ne bo mogla misliti na zaveznika v Afriki.

Tedenski koledar.

Nedelja, 22. aprila: 1. povelikonočna, bela; evang.: Jezus se prikaže pri zaprtih vratih. Jan. 10. Soter in Kaj. — Ponedeljek, 23. aprila: Vojteh šk. — Torek, 24. aprila: Jurij m. — Sreda, 25. aprila: Marka evang. — Četrtek, 26. aprila: Klemen in Marcellin mm. — Petek, 27. apr.: Fidel Sigmar., Peter Kaniz. — Sobota, 28. aprila: Vital, Pavel od Križa. — Solnce izide 25. aprila ob 5. uri, zaide pa ob 6. uri 56 minut. — Lunin spremin: Zadnji krajec 22. aprila ob 3. uri 31 minut popoldne. — Musica sacra v nedeljo dne 22. aprila: V stolnici cerkvi velika maša ob 10. uri: Cecilijino mašo zl. Ad. Kaim, Aleluja in verzikla Ant. Foerster, ofertorij G. E. Stehle. — V mestni cerkvi sv. Jakoba velika maša ob 9. uri: Missa Patriarchalis v C-dur zložil Lor. Perosi, graduale Foerster, ofertorij »Angelus Domini« zl. G. E. Stehle.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 21. aprila.

Deželni zbor. Današnja seja je trajala do ¼ na 3 uro popoldne. Pri točki »Deželna kultura« je poročevalec Lenarčič ogledal nekatere posojilnice češ, da imajo premal rezervni zaklad, ter je svojo modrost posvetil v prvi vrsti letopisu »Gospodarske zveze.« Poslanec Pakiz je tekom razprave predlagal, da se preskrbi primerno drž. in deželno podporo za nadaljevanje del pri vodnih požiravnikih njegovega volilnega okraja. Sprejeto. Poslanec Košak se je oglasil za uravnavo vode v obč. Grosuplje in Št. Jurij, posl. Modic za cerkniški vodovod, poslanec Papež je interpeliral glede vodovoda v vasi Raka, o uravnavi voda v Vipavski dolini je govoril poslanec Božič in je referent v dež. odboru o »deželni kulturi« Povše vsem gg. dal jako zadovoljna pojasnila. Dalje je povdarjal posl. Kalan važnost in potrebo vodovoda za Kranj in okolico ter vprašal, ali se je zgodilo vse potrebno, da ta zadeva pride še v tem zasedanju na vrsto. Por. Povše je pojasnil, da so projekti pripravljeni in da se še v tem zasedanju ta predloga predloži dež. zboru. Obširneje poročamo prihodnjič. Prihodnja seja bode v torek in se tedaj nadaljuje razprava o dež. kulturi in solstvu.

Osebnosti. Umeščen je bil danes na župnijo Jesenice č. g. Avg. Šinkovec. — Premješčen je č. g. J. Čemazar, kapelan v Selcih, v Radovljico. — Umrli je v Požegi znani slovenski pisatelj Ant. Kos. — Notar dr. Albert Rumer je prestavljen iz Bovca v Sežano, kamor pride notar dr. Anton Ballaban iz Gorice. Dr. Viktor Rumer pride kot notar iz Trsta v Gorico, notar Aristides Constantini pa iz Gorice v Trst.

Birmovanje v ljubljanski škofiji. V mesecu maju se vrši birmovanje v kamniškem okraju in sicer: 1. V Dob. prihod 9. maja popoldne okoli štirih; tam sv. birma 10. maja; 2. na Goričici 11. maja; 3. v Mengšu tudi 11. maja popoldne ob treh; 4. v Kamnik prihod 11. maja zvečer med čisto in sedmo uro, tam 12. maja obiskovanje sole in cerkva; v nedeljo 13. maja pa sv. birma; 5. v Tunjah sv. birma 14. maja; 6. v Stranjah 15. maja; 7. na Gojzdu 16. maja; 8. v Mekinjah 17. maja; 9. na Selih 18. maja; 10. v Nevljah 19. maja; 11. v Komendi 20. maja dopoldne posvečenje cerkve, popoldne ob treh sv. birma; 12. v Šmartin prihod 24. maja popoldne okoli petih, tam sv. birma 25. maja; 13. v Zgornjem Tuhinju sv. birma 26. maja; 14. v Špitaliču 27. maja; 15. v Motniku 28. maja; 16. na Vranji Peči 29. maja; 17. na Rovih 30. maja; 18. v Radomljah tudi 30. maja popoldne ob dveh; 19. na Homcu 31. maja; 20. v Vodicah bo 11. julija obisk raznih podružnic, 12. julija dopoldne posvečenje cerkve, popoldne pa sv. birma.

Zadnji nasveti rimskim romarjem. Romarski vlak odide iz Ljubljane v ponedeljek ob 9. uri z državnega kolodvora v

Čisto medicinsko ribje olje.

Deželna lekarna pri Mariji Pomagaj
Cubar, Primorsko, septembra 1899.
Blag. g. Milan Levstek, lekarnar v Ljubljani.
Iz srca se Vam zahvaljujem za dobroto Vašega neprecenljivega dobrega in pristnega medicinskega ribjega olja, katerega že dle časa samo iz Vaše dobro znane lekarnarice naročam in uporabljam za sebe in svojo družino s sigurnim učinkom. Isto je prijetnega okusa in lahko prebavljivo. Prosim, pošljite mi zopet šest steklenic za 2 gld. 50 kr.

Pozdravljam in ostajam Vam udani
936 19 Anton Ožbolt, trgovec in posestnik.
Steklenica 50 kr., 6 steklenic 2 gld. 50 kr.
Razpošilja vsak dan z obratno pošto
dež. lekarna pri Mariji Pomagaj
Mr. Ph. M. Leusteka v Ljubljani.
Resljeva cesta št. 1., poleg mesarskega mosta

Nove Šmarnice,

Marijne čednosti in dobrote,

po o. Patistu S. J. spisal

P. Ladislav v Novem mestu,

so izšle, in stanejo v „Katol. Bukvarni“
v Ljubljani v polusnjju 1 K 80 h, v usnju
2 K, v usnju z zlato obrezo 2 K 40 h.
Po pošti 10 h več.

Krepek deček, sin poštenih staršev,
sprejme se za

učenec

v špecerijsko trgovino. — Kje, pové
upravnistvo „Slovenca“. 377 3—1

Rapidol je izvrstno sredstvo za ličenje
sobnih tal. Isto odstranja in
preprečuje lepljivost ličenih desk. Edna pro-
daja za Kranjsko pri tvrdki BRATA EBERL v
Ljubljani, Franciskanske ulice. 228 1 12-12
Vnanja naročila proti povzetju.

ANT. PRESKER

krojač v Ljubljani,
Sv. Petra cesta št. 6
se priporoča pred. duhovščini
v izdelovanje vsakovrstne
duhovniške obleke
iz trpežnega in solidnega
blaga po nizkih cenah.
Opozarja na veliko svojo zalogo
izgotovljene obleke
posebno na haveloke v naj-
večji izbiri po najnižjih cenah.
170 17

Cerkvena mizarska dela.

Podpisane izdelujem zlasti cerkvene klopi,
klečalnike in spovednice iz hrastovega lesa po
vzorcih in po lastnem načrtu, ter se za taka dela
priporočam čast. duhovščini in cerkvenim predstoj-
ništvom. Zagotavljam izvrstno lepo delo in nizke cene.
Že dvanaštem cerkvam sem izdelal klopi v največjo
zadovoljnost.

Vse izdelujem v lastnih prostorih. — Postav-
ljanje novih klopi in spovednic v cerkvi traja le 3 do
6 dni.

Josip Stupica na Viru,
pošta Domžale.

89 15—11

Katoliška Tiskarna

priporoča raznovrstne

vizitnice

po nizki ceni.

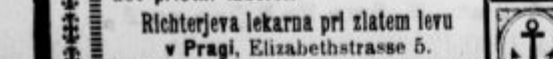
LINIMENT. CAPSICI COMP.

iz lekarnar Richter-jeve v Pragi,
pripoznano izvrstno bolečino olaj-
šujoče mazilo je dobilo steklenica po
40 kr., 70 kr. in 1 gld. v vseh lekarnah.
Zahteva naj se to 509 26

sploh priljubljeno domače zdravilo

vedno le v izvornih steklenicah z našo
varstveno znamko „sidro“ iz Richter-
jeve lekarnarice ter sprejme iz previdnosti
le v steklenicah s to varstveno znamko
kot pristni izdelek.

Richterjeva lekarnarica pri zlatem levu
v Pragi, Elizabethstrasse 5.

Franc Zupan,

vlasuljar

v Ljubljani, Valvazorjev trg št. 4.

priporočam se prečistiti duhovščini in sl. občinstvu za
izdelovanje vsakovrstnih moških
in ženskih vlasulj
do najkrajšega izdelka. — Nadalje vsa
umetna pletenja in kite iz lepih las.
Postrežba natančna. 49 48-28

Za stavbinsko sezono!

V Prulah

se prodajo pod ugodnimi pogoji večje
in manjše parcele, pripravne za stavbe.
Več pové iz prijaznosti upravnistvo
„Slovenca“. 212 7

Katoliška bukvarna

v Ljubljani

priporoča:

Missale Romanum (v obliki male pole) l. 1898, z
najno. ejsimi mašami, in sicer:
1. V črnem usnju z marmor, ali rudečo obrezo K 43-20
2. V črnem usnju z zlato obrezo . . . K 44-40
3. V rudečem šagrinu z zlato obrezo . . . K 50—
Dobiti je ta misal tudi v še finejšem vezanju.

Missale Romanum (v četvorki) l. 1898, z najno-
vejšimi mašami, in sicer:
1. V črnem usnju z marmor, ali rudečo obrezo K 36—
2. V črnem usnju z zlato obrezo . . . K 38—
3. V rudečem šagrinu z zlato obrezo . . . K 42—
Dobiti je tudi v še finejši izdaji.
Cene veljajo s proprijem vred za katerokoli
skofijo. — V zalogi so misali s proprijem naslednjih
skofij: Ljubljanske, goriske, krške, lavantinske,
poreško-puljske, tržaške in ogersko-hrvatskih.

Missae pro defunctis (v obliki male pole):
V črnem usnju z rudečo obrezo . . . K 6-60
V črnem usnju z zlato obrezo . . . K 7-44

Missae pro defunctis (v četvorki):
V črnem usnju z rudečo obrezo . . . K 5-16
V črnem usnju z zlato obrezo . . . K 5-76
Za one čast. gospode, ki zaradi slabega vida
smejo vedno masovati „de Beata“:

Missale ad usum sacerdotum caecotentium
(v obliki male pole):
V črnem usnju z zlato obrezo . . . K 19-20.

Najboljša pitna voda

pri epidemijski nevarnosti, v podobnih
slučajih že večkrat preskušena, od zdravniških
(X.) avtoritet priznana, je 10 16

MATTONIJEV
GIESSHÜBLER
naravná
alkalična kislina

Ta voda je popolnoma prosta organskih snovi
in daje posebno v krajih s sumljivo vodo iz vod-
njakov in vodovodov najugodnejšo pijačo.

Izvirek: Giesshübl Sauerbrunn,
želez. postaja, zdravilno kopališče pri Karlovih varih
Prospekti zastoj in franko.

V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, večjih
specerijskih prodajalnicah in trgovinah z jestvinami in
vinom.

Najboljše berilo in darilo je vsestransko jako pohvaljena

„Vzgoja in omika ali izvir sreče“

(neobhodno potrebna knjiga za vsakega človeka, ka-
teri se hoče sam lahko in hitro navaditi vsakega potreb-
nega, da more sebe in druge blaziti in prav odikati),
ter se dobi za predplačilo 1 gld. 50 kr., po pošti
10 kr. več, ali proti poštnemu povzetju pri Jozefu
Valenciću na Dunaju, III., Steingasse 9,
I. Stock, Th. 10.

Založnik, ozir. prodajalec je voljan vrniti denar,
ako bi mu kupec poslal knjigo še nerazrezano in
čisto v treh dneh nazaj. Cena je skrajno znižana,
knjig je malo več. 1000 18

Kratek tolmač laščine

in 366 3—3

kažipot po Rimu,

jako pripravna knjižica, z narisom sv. mesta
Rima in italijanskih železnic, po 60 kr. in
brez narisov po 40 kr. pri

J. Giontini v Ljubljani.

100 do 300 gld.

na mesec lahko pošteno gasluži sleherni ter
povsod brez zgaube, ako hoče prodajati postavne
dopuščene srečke in državna pisma. 5
Ponudbe na Ludovika Oesterreicher. Buda-
pest VIII, Deutschgasse 8. 117 10 9

== Domača umetnost! ==

Podobarski in pozlatarski atelje

ANDREJ ROVŠEK v Ljubljani

Kolodvorske ulice šte. 22

v hiši gosp. Wessner-jeve 60 52-15

se priporoča prečistiti
duhovščini in cerkve-
nim predstojništvom v
naročila za izvrševanje
vsakovrstnih strogo
umetniško izvršenih

lesenih

oltarjev

v raznih slogih

* kipov *

in svetniških soh

od kamena, gipsa

ali lesa itd.

Oltarne skupine

iz različnega ma-

terijala.

Priznana umetniško

dovršena dela!

Priznana pisma

so na razpolago.

== Domača ==

tvrdka!

Stajerska
KISLA VODA Jemljevo Styria-vrelec
SVETOŠLAVNA.
krepčevalna pijača. Neprekošana zdravilna voda.

Glavna zaloga
za Kranjsko:

Mihael Kastner
v Ljubljani. 295 52-8

FELIKS TOMAN

kamnoseški mojster v Ljubljani, Resljeva cesta šte. 26,

ima največjo zalogo

spomenikov

286 6—5

od marmora, granita, švedskega sijenita in labradorja, lastnega izdelka ter prevzame vsako stavbeno
kamnoseško delo in se priporoča prečistiti duhovščini za izdelovanje oltarjev, podob, prižnic, obha-
jilnikov, krstnih kamnov itd. po najnižjih cenah.

Plošče za pohištvo, plošče za mozaični tlak itd.

Načrti in ceniki brezplačno.

Prostovoljna razprodaja

graščine Rakovnik pri Ljubljani

se je vsled slabega vremena preložila

na četrtek 26. aprila dopoldne ob 9. uri

na lici mesta.

V Ljubljani, dné 10. aprila 1900.

Fran Hren.

Čestita gospodinja!

Perite brez žajfe, brez sode, pepela
itd., edino le s pristnim, klora prostim

perilnim praškom „Lessive Phenix“
J. Picot-a v Parizu.

Prihrani se pri delu in času. — Zajamčeno neškodljivo.

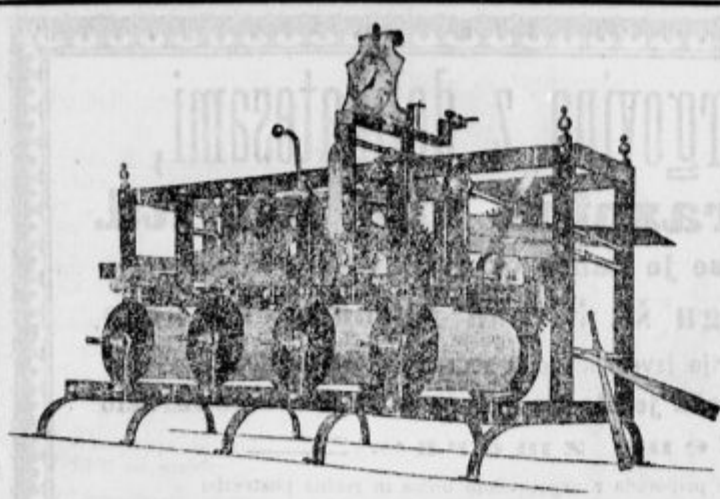
Vse postane čedno in belo ko sneg. Le poskusite in se prepričajte.

Središčna pisarna tovarne za „Lessive Phenix“ J. Picot a: Budimpešta, VII., Károly-körut, 19.

Dobiti je v Ljubljani pri: Grošelj Fr., Jeglič-Leskovic, Ječminek A., Jebačin J., Kastner M.,
Kahm-Murnik, Kavčič & Lilek, Kordin J., Krisper A., Laznik P., Lexander K., Mehle A., Perdan J.,
Planinšek K., Šarabon A., Supan M., Schiffer V., Stacul A., Stupica F., Trdina Fr. — V Šiški: Jos.
Vodnik. — Na Glincah: Janko Traven. 324 5—4

Zastopstvo ima: Moric Wagnerjeva vdova.

Bogdan Oblak,
urav
na Vrhniki pri Ljubljani,
se najljubše priporočam
za napravo novih ali po-
pravo starih stolpnih ur.
Moje ure so iz najboljšega blaga
in posebno trpežnega dela. Izde-
lujem jih po najnovejšem in naj-
boljšem načinu, in ker so mate-
matično natančno uravnane, ka-
žejo čas tako točno, da jih ni
treba regulovati. 51 25-14
Cene so nizke. Jamstvo 5 let.
Proračuni na zahtevo brezplačno.

Stavbinska kleparska dela, vsakovrstna, iz poljubnega gradiva.
Najcenejša izvršitev lesno-cementnih streh in pokrivanja s
strešnim lepom ter v to spadajoče poprave z jamstvom naj-
solidnejega dela.
Zaloga strešnega laka, lesnega cementa
in strešnega lepa v najboljših kakovostih.
Strelvodne naprave
po izkušeni sestavi

L. M. ECKER Ustanovljeno 1861
Dunajska cesta št. 7 in 16 LJUBLJANA Dunajska cesta št. 7 in 16

Vodne
instalacijske naprave
vsake vrste, napeljava v hiše, zveza z
obstoječimi vodovodi, premembe in vsake vrste
poprave. 332 3-3
Zgradba stranišč in kopeljskih naprav v preprosti
do najfiniješe izvršbe proti jamstvu primerne, trpežnega dela.
Proračuni na zahtevo brezplačno.

St. 4882. **Razpis.** 351 3-2

Podpisani deželni odbor razpisuje sledeče
službe okrožnih zdravnikov:
1. v Lukovici z letno plačo 1200 kron in poboljškom 400 kron iz zdravstveno okrožne
blagajne;
2. v Toplicah z letno plačo 1400 kron. Dotičnik dobi vrhu tega kot kopeljni zdravnik
300 kron na leto ter prosto stanovanje;
3. v Žužemberku z letno plačo 1400 kron.
Prosilci za jedno teh služb pošljejo naj svoje prošnje podpisane deželnemu odboru
do 10. maja 1900

ter v njih dokažejo starost, upravičenje do izvrševanja zdravniške prakse, avstrijsko držav-
ljanstvo, fizično sposobnost, neomadeževano življenje, dosedanje službovanje ter znanje
slovenskega in nemškega jezika.
Oziral se bode le na take prosilce, kateri so najmanj dve leti službovali v kaki
bolnici.

Od deželnega odbora kranjskega
v Ljubljani, dné 10. aprila 1900.

Leopold Tratnik
v Ljubljani, Sv. Petra cesta 27
priporoča prečast. duhovščini in slav.
cerkvenim predstojnikom svoje izdelke in zalogo
**cerkvenih posod
in orodja**
po nizkih
cenah.

Le 1 krona za 3 žrebanja. Zadnji mesec.
Glavni dobitki 60.000 kron, 15.000 kron in 12.000 kron.
V gotovini z 20% odbitka.
„Invalidendank“ srečke
po 1 krono
priporoča J. C. Mayer v Ljubljani.

I. žrebanje: 19. maja 1900.
II. žrebanje: 7. julija 1900.
III. žrebanje: 10. novembra 1900.

Pozor, kolesarji!
Vsled bližajoče se spomladi
nabavl sem si velikansko zalogo **voznih koles** (bicikljev), kakih
400 komadov in sicer od najznamenitejših tvrdk, kakor:
**Puch, Meteor, Peugeot, Monarch,
Seidl-Naumann**
ter kolesa raznovrstnih drugih sistemov od gl. 80— naprej.
Peugeot-kolesa
po izvanredno nizkih cenah in sicer od gl. 140— do 230—.
A. Putrich,
Ljubljana, Dunajska cesta.
285 20-5

Dobiva se povsod. 927 (36-18)
Kalodont
Najboljše in najcenejše sredstvo za čiščenje zob.

St. 256/m. š. sv. **Razglas.** 360 3-3
Z dnevom 1. majnikom tekočega leta otvori se
II. mestni otroški vrt
v pritličnih prostorih hiše št. 21 v Cerkvinih ulicah (bivši topničarski vojaš-
nica). Stariši, ki želijo poslati svojo dečo v ta otroški vrt, se opozarjajo, da se vpisovanja
vrše v petek dné 27., v soboto dné 28. in v ponedeljek dné 30. aprila t. l.
in sicer v šolskih prostorih otroškega vrta od devetih do dvanajstih dopoldne.
C. kr. mestni šolski svet v Ljubljani,
dné 13. aprila 1900.

Stavbišča
so na prodaj v Ljubljani na Mirji po ugodni ceni.
V najem pa se dajo travniki nemškega viteškega reda v trnovskem
predmestju, oziroma na Viču blizu Kozelja 350 3-3
Natančneje je izvedeti pri c. kr. notarju dr. Fr. Vok-u v Ljubljani.

**Glavna slovenska
hranilnica in posojilnica**
registrovana zadruga z omejeno zavezo
pisarna: na Kongresnem trgu št. 14, Souvanova hiša, v Ljubljani
sprejema in izplačuje hranilne vloge in
obrestuje po 4½% od dné vložitve do dné vzdige
brez odbitka in brez odpovedi.
Hranilne vloge dobrotelčnih, občekoristnih zavodov in vseh slovenskih društev,
kakor tudi delavcev in poslov cele dežele se obrestujejo po 5%.
Hranilnične knjižice se sprejemajo kot gotovina, ne da bi se obrestovanje pretrgalo.
Dr. M. Hudnik, predsednik.
172 5-5

RAZGLEDNICE
Rožnik poleg Ljubljane
Sveta družina
Šmarna gora
Pozdrav z Gorenjske!
s primernimi napisi in kitičami
dobé se pri knjigarju
A. TURK - U
v Ljubljani na Dunajski cesti.

Omnibus-vožnje Ljubljana-Laverca

in nazaj priče so se od dne 15. aprila redno vsako nedeljo in praznik ob ugodnem vremenu.
Odpelje se ob znani uri od Lozerjeve gostilne, Rožne ulice št. 15 (Sv. Jakoba trg). 354 3-1

X. zvezek.

Uredil in založil
Frančišek Kralj

Krasna mladinska knjižica!

Pomladni Glasi

posvečeni slovenski mladini.

Z osmimi slikami.

V Ljubljani 1900.

Primerno darilo za Veliko noč!

Cene: brošir 60 h, kart. 80 h, celoplat. 1 K 10 h, krasno vezani 1 K 80 h. — Dobivajo se: v semenišču, Katol. Bukvarni, pri Ničmanu, Giontinju, Schwentnerju in pri Kralju v Novem mestu. — Dobivajo se še prejšnji letniki razen I. in II.

P. n. obiskovalcem svetovne razstave v Parizu, kakor potovalcem v Rim priporoča 348 6-2

kreditna pisma L. C. Luckmann v Ljubljani.

Priložnostna darila!

Friderik Hoffmann,

urar, 665 26-19

na Dunajski cesti v Ljubljani, priporoča svojo

zalogo vseh vrst

žepnih ur

v zlatu, srebru, tuli, jeklu in niklu, ravno tako tudi

nihalnih, stenskih in budilnih ur

in le dobre do najfinejši kakovosti po najnižjih cenah.

Specijalitete in novosti žepnih, nihalnih, stenskih in budilnih ur so vedno v zalogi.

Poprave se dobro in solidno izvršujejo.

Dunajska filialka

Hranilne vloge na knjižice s 4%.

Menjalnica, borzno posredovanje, posojila na vrednostne papirje, menični eskompt, vinkuliranje in razvinkuliranje obligacij.

Živnostenská banka

na Dunaju, I., Herrengasse 12.

Glavnice v akcijah 20,000.000 K.

Reservni zaklad nad 7,500.000 K.

Centrala v Pragi.

Podružnice v Brnu, Plzni, Budejovicah, Pardubicah, Taboru, Benešavi, Igľavi, Moravski Ostravi.

Dunajska borza.

Dne 20. aprila.

kupni državni dolg v notah	99-20
kupni državni dolg v srebru	99-—
avstrijska zlata renta 4%	98-60
avstrijska krona renta 4%, 200 kron	98-65
gerska zlata renta 4%	97-55
gerska krona renta 4%, 200	93-55
vstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	126-50
reditne delnice, 160 gld.	230-—
ondon vista	242-80
emški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	118-37

Dne 20. aprila.

20 mark	23-64
20 frankov (napoleonor)	19-27
Italijanski bankovci	90-50
C. kr. cekini	11-36
3-2% državne srečke l. 1854, 250 gld.	164-—
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	160-—
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	201-75
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	96-—
Tisne srečke 4%, 100 gld.	139-50
Dunavske vravnave srečke 5%	257-—

Dunavsko vravnavo posojilo l. 1878	108-—
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	95-20
Priporitetne obveznice državne železnice	—
južne železnice 3%	67-25
južne železnice 5%	98-60
dolenjskih železnice 4%	99-50
Kreditne srečke, 100 gld.	400-—
4% srečke dunav. parobr. družbo, 100 gld.	335-—
Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	42-20
Ogerskega	21-70
Budimpešt. bazilika-srečke, 5 gld.	13-—
Rudolfove srečke, 10 gld.	65-—

Saimove srečke, 40 gld.	175-—
St. Genois srečke, 40 gld.	182-—
Waldsteinove srečke, 20 gld.	178-—
Ljubljanske srečke	48-—
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	121-50
Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v.	294-25
Akcije tržaškega Lloydja, 500 gld.	78-—
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	24-70
Splošna avstrijska stavbiška družba	95-—
Montanska družba avstr. pian.	274-35
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	332-—
Papirnih rubljev 100	255-—

Národna trgovina z delikatesami, s pivom, raznimi vini itd. itd.

se je danes otvorila

na Dvorskem trgu št. 3, pod Národno kavarno.

Oprava in slikarije izvedene so v secesionističnem slogu.

Za dobra in vedno sveža jedila ter pijače se bode vestno skrbelo.

Cene zmerné.

Za mnogobrojen obisk se priporoča z zagotovilom točne in reelne postrežbe z odličnim spoštovanjem

378 1-1

Fran Krapež.

Josip Kastelic,

krojaški mojster,

v Ljubljani, Vodnikov trg št. 4,

priporoča se prečastiti duhovščini v

izdelovanje vsakovrstne

obleke,

posebno

talarjev, površnikov itd.

Izdelujem birete, cingulum in vsakovrstne šemise, kakor tudi vsa druga v to stroko spadajoča dela natančno po meri.

Prosim prečastito duhovščino, da me blagovoli počastiti s cenjenimi naročili, zagotavljajoč, da bodem vedno skrbel, da izvršim vsako naročilo v največjo zadovoljnost preč. naročnikov.

Slav. p. n. občinstvu priporočam svojo dobro urejeno krojaško delavnico, v kateri izdelujem

obleke za gospode in dečke

po najnovejšem kroju, natančno po meri.

86 12

Zunanja naročila točna. — Cene primerno nizke.

Vsa luksuz-piva izpodrine najbolje renomirano dvojno vležano in granatno pivo

iz delniške pivovarne v Budjericah

ki je na strokovni razstavi v Stuttgartu l. 1897 dobilo **jedino prvo častno darilo z izrecnim pristavkom „za izborno pivo“**. Jako pohvalna priznanja tukajšnjih in vnanjih p. n. odjemalcev so mnogoštevilno na blagohoten vpogled na razpolago.

Oddaja se v sodih in v zabojih po 25 steklenic à 1/2 litra po konkurenčnih cenah.

Dalje

335 20-4

glavno zastopstvo

I. najbolje renomiranega kranjskega valjičnega mlina

Vinko Majdiča v Kranju.

ANTON DITRICH v Ljubljani

Telefon št. 109.

Marije Terezije cesta št. 2.

Telefon št. 109.

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanja za zube pri žrebanjih, pri izžrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako žrebanje. Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnica delniška družba

„M E R C U R“
I., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kurznih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za doseg kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnice.